

Kazatel: Josef Hurta

Písně: 169, 684, 717, 689

Čtení: L 16, 1 – 9

Text: Mt 18, 21 – 35

Tehdy přistoupil Petr k Ježíšovi a řekl mu: "Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhrěší? Snad až sedmkrát?" Ježíš mu na to odpověděl: "Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesát sedmkrát." "S královstvím nebeským je to tak, jako když se jeden král rozhodl vyžádat účty od svých služebníků. Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který byl dlužen mnoho tisíc hřiven. Protože mu je nemohl vrátit, rozkázal ho pán prodat i s ženou a dětmi a se vším, co měl, a nahradit ztrátu. Tu mu ten služebník padl k nohám a na kolenou prosil: 'Měj se mnou strpení a všechno ti vrátím!' Pán se ustrnul na oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil. Sotva však ten služebník vyšel, potkal jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen sto denárů; chytil ho za krk a křičel: 'Zaplat' mi, co jsi dlužen!' Jeho spoluslužebník mu padl k nohám a prosil ho: 'Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!' On však nechtěl, ale šel a dal ho do vězení, dokud nezaplatí dluh. Když jeho spoluslužebníci viděli, co se přihodilo, velice se zarmoutili; šli a oznámili svému pánu všechno, co se stalo. Tu ho pán zavolal a řekl mu: 'Služebníku zlí, celý tvůj dluh jsem ti odpustil, když jsi mě prosil; neměl ses také ty smilovat nad svým spoluslužebníkem, jako jsem se já smiloval nad tebou?' A rozhněval se jeho pán a dal ho do vězení, dokud nezaplatí celý dluh. - Tak bude jednat s vámi můj nebeský Otec, jestliže ze srdce neodpustíte každý svému bratru."

Na dnešní neděli připadá starocírkevní perikopa, na kterou jsem v tomto sboru kázal snad už pětkrát. A říkám si, kolikrát ještě na ni mám kázat? Snad až sedmkrát?

Tak se ptal učedník Petr, když se mluvilo o odpuštění. „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když proti mně zhrěší? Snad až sedmkrát?“ Ježíš mu na to odpověděl: "Pravím ti, ne sedmkrát, ale až sedmdesátkrát sedmkrát."

Popravdě řečeno, někdy je problém odpustit i jen jedenkrát, když se jedná o těžké provinění, těžké ublížení. Neodpuštění pak funguje jako trest. Zavírá hříšníka / dlužníka do vězení, do izolace, posílá ho do exekuce.

Ježíš ale, když vyhlásil svůj program v synagoze v Nazaretu, citoval z proroka Izaiáše: „Duch Hospodinův jest nade mnou; proto mne pomazal, abych přinesl chudým radostnou zvěst; poslal mne, abych vyhlásil zajatcům propuštění a slepým vrácení zraku, abych propustil zdeptané na svobodu, abych vyhlásil léto milosti Hospodinovy.“

A Ježíš to dokládal svými činy na každém kroku. A nejen činy, ale i kázáním svých podobností.

Jako například nyní, když se Petrovi zdálo sedmeré odpuštění už skoro příliš. Ježíš na to reaguje vyprávěním, které běžně nazýváme „podobností o nemilosrdném služebníkovi“.

Jeden král se rozhodl vyžádat účty od svých služebníků. Když začal účtovat, přivedli mu jednoho, který byl dlužen mnoho tisíc hřiven. Vyskytne-li se v Ježíšových podobnostech řeč o jednom nejmenovaném člověku, dosaďte si tam své jméno. Pak to bude znít mnohem osobněji. Dále: za výrazem „mnoho tisíc hřiven“ se skrývá dluh v nesplacitelné výši. Dluh, kterým služebník zatížil nejen sebe, ale i svou rodinu, svoji manželku a děti. Ti všichni spolu s ním skončí ve vězení. Když se takový člověk dostane do úzkých, tu začne žadonit, slibovat hory doly stráně: „Měj se mnou strpení a všechno ti vrátím!“ No, nic by mu nevrátil. Jsou dluhy, které se prostě splatit nedají. Když způsobíte smrtelnou autonehodu, když někomu zničíte život, když zaviníte něco, co už prostě nejde napravit. To je ten nesplacitelný dluh. Dlužník zahnaný do kouta sice slibuje, ale nemá šanci. Je to bezvýchodná situace. Situace, která nemá řešení. Anebo, že by přece jen?

A tu čteme: Pán se ustrnul nad oním služebníkem, propustil ho a dluh mu odpustil. To řešení nabízí sám Pán. Kolik radosti musel ten propuštěný služebník i jeho rodina zažít! Jak ho to muselo proměnit! Jakou vděčnost a úlevu musel pocítit. Leda, že by to byl takový lump, že by páново milosrdenství pokládal za slabost, kterou on svým teatrálním žadoněním přechytračil.

A bylo tomu tak. Jeho srdce zůstalo neproměněné, Pánova shovívavost se jej nedotkla, lump zůstal lumpem. Čteme totiž velice smutný závěr: Sotva však ten služebník vyšel, potkal jednoho ze svých spoluslužebníků, který mu byl dlužen pouhých sto denárů; chytil ho za krk a křičel: 'Zaplat' mi, co jsi dlužen!' Jeho spoluslužebník mu padl k nohám a prosil ho: 'Měj se mnou strpení, a zaplatím ti to!' On však nechtěl, ale šel a dal ho do vězení, dokud nezaplatí dluh.

Stejná scéna, stejné věty, a přece takový diametrální rozdíl! Jestliže si předtím ten zlý a nemilosrdný služebník liboval v tom, jak svým kňučením oklamal milosrdného krále, zřejmě předpokládal, že jeho spoluslužebník je podobný chytrák a podvodník. A tak si řekl, že na rozdíl od toho milosrdného krále mu na to neskočí. Prostě jednal, jak se říká: Podle sebe soudím tebe. Podvodník zpravidla vychází z předpokladu, že i ten druhý je stejný lhář jako on.

Jenže co se nestalo. A teď to zkrátím. Neodpuštěním a vsazením dlužníka do vězení se nakonec ve vězení ocitá i sám věřitel. Pryč je onen původní osvobozující verdikt. To není nějaká králova pomsta za to, že si služebník nevážil jeho milosti. Že se nepoučil a nezměnil. To je prostě logická zákonitost všude, kde schází odpuštění. Neodpuštěním se ocitají ve vězení, v izolaci, ve vězeňské samotce vždy oba, dlužník i věřitel. Mezi nimi je tlustá neproniknutelná zeď. Možná, že věřitel chtěl být pouze spravedlivější než ten milosrdný král, možná, že chtěl jen chránit sebe a svůj majetek, ale přitom přišel o něco cennějšího – o důvěru a přátelství se svým spoluslužebníkem. To je smutný závěr.

Proto mám raději jiné Ježíšovo podobenství. V něm také vystupuje nepoctivý správce, kterého Pán předvolal ke složení účtů. A tento nepoctivý správce raději všem dlužníkům jejich dluhy odmaže, jen aby si zachoval jejich přátelství. A jeho Pán, z jehož majetku správce dluhy odepisoval, jej dokonce pochválí, že jednal moudře a prozíravě. Odpustit vinu není chyba ani slabost. Je to obrovská síla, která vyhlašuje zajatcům osvo- bození a propouští zdeptané na svobodu. Je to Ježíšova síla – síla Božího milosrdenství.

Modlitba:

Pane Ježíši Kriste, tys' bral na milost všechny hříšníky a lidi chybující. Prosíme, vezmi na milost i nás.

Přímlovná modlitba: *Pane Ježíši, modlíme se za nás lidi, které jsi stvořil, abychom se měli rádi a nesli břemena jedni druhých. Prosíme, uč nás vzájemné toleranci, snášenlivosti, úctě a respektu jedněch k druhým. Modlíme se také za všechny, kteří jsou ve sboru zdánlivě neviditelní, ale jejich přítomnost a služba je nepostradatelná a důležitá. Prosíme, aby mezi námi přibývalo těch, kteří dovedou druhé potěšovat, kteří dovedou napomínat, kteří dovedou říci pravé slovo v pravý čas nebo kteří se za nás modlí, aniž o tom víme.*